

בית משפט לענייני משפחה בבאר שבע

תמ"ש 34406-04-12

בפני כב' השופט אלון גביזון

התובעת פלונית
ע"י ב"כ עו"ד נוי-פרי

נגד

הנתבע אלמוני

פסק דין

בפני תובענה שהגישה התובעת למזונותיה מבעלה - הנתבע.

רקע עובדתי:

1. התובעת והנתבע, שניהם יהודים, נישאו זל"ז כדמו"י ביום XXXX.
2. מנישואיהם נולדו לצדדים 4 ילדים כדלקמן:
 - א. XXX, יליד שנת '94 - בגיר.
 - ב. XXX, ילידת שנת 2001 ונכון למועד הגשת סיכומי התובעת נמצאת הקטינה במשמורת משותפת של הצדדים. (ראה לעניין זה סעיף 11 לסיכומי התובעת).
 - ג. XXX, ילידת שנת '96, ונכון למועד הגשת סיכומי התובעת נמצאת במשמורת הנתבע.
 - ד. XXX, יליד שנת '96 ונכון למועד הגשת סיכומי התובעת נמצא במשמורת הנתבעת.
3. בפסק דינו של כבוד השופט טישלר מיום XXX מיום XXX בתמ"ש XXX נפסקו מזונות הקטינים.

4. יצויין כי התובענה שבפני כללה במתכונתה המקורית גם תביעה להגדלת מזונותיהם של הילדים: XXX, אולם ובהתאם להחלטתי מיום XXX התביעה ביחס אליהם נדחתה.

5. הצדדים מוכרים למותב זה גם מהליכים אחרים שהתנהלו בפניו אשר במסגרתם אף ניפגש עם ילדי הצדדים. מדובר בבני זוג שמנהלים הליכים משפטיים מזה מספר שנים, נמצאים בעימות קשה וחריף אשר השפיע גם על יחסיהם עם ילדיהם.

6. במקביל להליכים שניהלו בני הזוג בפני בית משפט זה, מנהלים הצדדים הליכים מזה מספר שנים בבית הדין הרבני בבאר שבע לרבות תביעת גירושין וענייני הרכוש.

7. הצדדים פרודים משנת 2008, גרים מזה מס' שנים בדירות נפרדות, כאשר האישה מתגוררת בדירת בני הזוג.

טענות הצדדים:

8. חרף העובדה כי התובענה שבפני הוגשה רק ביום 23/4/12, עתרה התובעת למזונותיה מיום 14/5/08, לחילופין מיום 30/5/09 ולחילופי חילופין מיום 1/1/10.

התובעת מלינה על פסק דינו של כבוד השופט טישלר מיום XXX בתמ"ש XXX אשר לא פסק את מזונותיה וזאת מאחר ו " כתב התביעה המתוקן הגדיר גם את אמם של הקטינים - כתובעת, אלא שבסעיף הסעד האופרטיבי (סעיף 21 א) - נתבעו דמי מזונות רק עבור התובעים 5-2, דהיינו רק עבור הקטינים" (עמ' 1 שורות 10-12 לפסק דינו של כבוד השופט טישלר).

עוד טוענת התובעת כי לנתבע הכנסה גבוהה מעבודתו כשכיר בחברת החשמל, בעוד שהיא הינה עקרת בית אשר עובדת לעיתים במשרות חלקיות ומזדמנות בשכר שנע בין 2000-2500 ₪ לחודש.

9. הנתבע עתר לדחיית התביעה, ולשיטתו אין הוא חייב במזונותיה של התובעת.

10. מטעם התובעת העידה התובעת בלבד, ומטעם הנתבע העיד הנתבע בלבד.

מזונות התובעת מיום 14/5/08 ועד למועד הגשת התביעה - 23/4/12 - דיון והכרעה:

11. כאמור לעיל, עותרת התובעת למזונותיה מיום 14/5/08 וזאת תוך שהיא מלינה על פסק דינו של כבוד השופט טישלר מיום XXX בתמ"ש XXX וזאת חרף העובדה כי התובענה שבפני הוגשה רק ביום 23/4/12.

12. כבר בשלב זה אציין כי דין התביעה לחיוב הנתבע במזונות התובעת בגין התקופה שקדמה למועד הגשת התביעה שבפני להידחות, וזאת מהטעם הפשוט כי מותב זה איננו משמש כערכאת ערעור על פסק דינו של כבוד השופט טישלר מיום XXX בתמ"ש XXX.

13. מעבר לצורך אציין כי התובעת לא רק שלא ערערה על פסק דינו של כבוד השופט טישלר, אלא גם הגישה את התביעה שבפני למעלה משנה לאחר מתן פסק הדין בתמ"ש XXX.

14. התובעת נימקה את דרישתה לפסיקת מזונות עבר חרף פסק דינו של כבוד השופט טישלר בטענה של " עשיית צדק" (סעיף 42 לסיכומי התובעת), וזאת תוך התעלמות מהכלל שאין פוסקים לאישה מזונותיה אלא ממועד תביעתה.

מזונות התובעת ממועד הגשת התביעה - דיון והכרעה:

15. כאמור הצדדים שבפני הם יהודים, והדין החל במקרה זה הוא הדין האישי- הדין העברי. ע"פ הדין העברי חייב בעל במזונות אשתו, עם זאת חובת המזונות של בעל לאשתו מותנית בכך שהיא עמו, דהיינו, חיה עמו תחת קורת גג אחת וממלאה חובותיה כלפיו. מדובר איפוא בחיובים הדדיים. "אשה החיה בנפרד מבעלה אינה יכולה על פי דיני ישראל לתבוע מזונות מבעלה אלא אם כן, היא מראה או מסבירה לבית המשפט שלא היתה כל אשמה מצידה... המשקל הסגולי של כמות ההוכחה.... הוא קל מאוד. הייתי אומר משקל נוצה" (ע"א 256/65 מילר נ' מילר פ"ד יט (3) 171, 178).

יוער כי גם במצב של פירוד שבו המניעה לחיים משותפים "אינה ממנה", דהיינו הסיבה לפירוד אינה נעוצה בהתנהגות האישה, לא מוקנית לאישה זכות מזונות לעולמי עד.

בעניין זה ציין כבוד השופט גולדברג בעניין ע"א 644/83 א' שטיינר נ' יוכבד שטיינר ואח' פ"ד לח (2) 610 כדלקמן: "... גם אם הוכיחה המשיבה, כי סיבת עזיבתה את הבית אינה ממנה, והיא נעוצה בהתנהגותו האלימה של המערער כלפיה, ... אין משמעות הדבר כי על בית המשפט להנציח פירוד זה לעד" בית המשפט מפנה להלכה שבפסק הדין בעניין ע"א 358/64 מזרחי נ' מזרחי פ"ד יח (4) 523 לפיו: "כללו של המשפט העברי הוא, שאם חלפה הסיבה לעזיבת האשה, מחובתה לחזור לבית בעלה ושאם לא כן, תפסיד את מזונותיה, ובלבד שנתמלאו שני תנאים אלה: (1) הבעל הביע בפני את רצונו לקבלה בחזרה לביתו ולחדש את הנישואין המשותפים אך היא עמדה בסירובה לעשות כן; (2) לא קיימת מניעה לשוב לבית בעלה, אשר זה האחרון אשם בה." וכן לעניין ע"א 353/65 חכם נ' חכם פ"ד כ (2) 199 לפיו: "אשה העוזבת את בית בעלה מסיבה שהוא היכה אותה, זכאית אומנם למזונות, אבל אין להגיד כי היא זכאית לעגן את משפחתה לעולמי עד ולהיות זכאית יחד עם זה למזונות במשך כל אותו פרק זמן אם בעלה מפיסה ורוצה לתקן את המעוות ואין כל מניעה ממשית שתחזור אליו".

ההלכות המפורטות לעיל מתייחסות למצבים בהם האישה היא שעזבה את הבית אלא שיש להחילן בהתאמה גם על מקרים בהם הבעל הוא שעזב את הבית. עיקרון הדברים מצא ביטוי בעניין ע"א 654/69 בכר נ' בכר - גולדברג פ"ד כד (1) 373, 375: "... יש לצפות מכל בן זוג שכאשר בן זוגו התנהג שלא כראוי כלפיו ומבקש להתפייס יהיה נח לרצות ולהחזיר שלום בית על כנו; ואם לא יעשה כן, הרי במקרה שמדובר באשה, היא תפסיד זכות למזונות אם לא תסכים להתפייס.... ובמקרה כמו דן שמדובר על בעל, לא ייפטר מחובתו למזונות אם יסרב להתפייס".

16. יתכן מקרה של פרידה ממושכת כאשר ברור לבני הזוג עצמם ואף לבית המשפט כי דרכם המשותפת הגיעה לכדי סיום, בו לא יהיה מקום לחייב גבר במזונות אשתו, שכן ברור כי מנגד לא תקיים האישה את חיוביה כלפי בעלה.

17. סבורני כי בנסיבות מסוימות הכוללות, בין היתר, פירוד ממושך והבנה ברורה וגלויה של שני בני הזוג כי לא ימשיכו לגור יחדיו שכן נישואיהם הגיעו לקיצם, חיוב בעל במזונות אשתו יכול ויעמוד בניגוד לבסיס החיוב ע"פ הדין העברי שמהותו חיוב הדדי- חיובי הבעל כלפי אשתו ומנגד חיובי האישה כלפי בעלה.

18. כאשר שני בני הזוג החליטו להתגרש זמ"ז וחיים בפירוד זמן ממושך, הרי שמדובר בנישואין "על הנייר" בלבד, וחיוב הבעל במזונות האישה, בנסיבות

המסוימות של המקרה, לא רק שיכול ויחטא לבסיס החיובים ההדדיים שבין בני הזוג, אלא שהוא גם עלול להנציח את הסכסוך, ולעיתים אף עלול לשמש קלף מיקוח בידי האישה עת דנים בני הזוג בהסדרים הרכשיים. אני ער לטענה כי במקרה שרוב הרכוש שהצטבר במהלך הנישואין נמצא בידי הבעל, כמו במקרה של פערי השתכרות לטובת הבעל, עלול אי פסיקת מזונות אישה להביא ליתרון לטובת הבעל במו"מ לקראת הסכם הגירושין. אולם סבורני כי המצב המשפטי כיום שונה וזאת לאור חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973 ותיקוני החקיקה שנעשו בו (עריכת איזון רכושי קודם לפגיעת הנישואין-סעיף 5 א לחוק, עריכת איזון שאינו מחצה על מחצה- סעיף 8 (2) לחוק). יתכנו נסיבות בהן המזור הראוי והנכון לאישה לא יהיה במסגרת פסיקת מזונותיה אלא במסגרת חוק יחסי ממון בין בני זוג.

19. במקרה שבפני פרודים הצדדים החל משנת 2008 ובפועל מנהלים משקי בית נפרדים. יתרה מזו, ממסמכי בית הדין שצירפה התובעת לתיק עולה בבירור כי הצדדים החליטו להתגרש זמ"ז וכל שנותר במחלוקת בעניינם הינו ענייני הרכוש. בין היתר, קבע כבוד בית הדין הרבני את מועד הקרע לאיזון רכושי, מינה אקטואר אשר הגיש חוות דעת, הורה על פירוק השיתוף בדירת המגורים ואף דן בכתובתה של התובעת. ראה לעניין זה הנספחים שצירפה התובעת לסיכומיה.

אף במהלך עדותה בפני טענה התובעת כי :

" אני והנתבע פרודים מחודש אוגוסט 2007 וזאת לסירוגין למשך כשנה ובאופן מוחלט מאז שהוא הגיש את התביעה בסוף חודש אפריל 2008. לשאלת בית המשפט אם אני מוכנה לחיות עם הנתבע, אני משיבה, שהיום לא". עמ' 16 שורות 18-20 לפרוטוקול מיום 4/7/13. כמו כן, טען הנתבע במהלך עדותו בפני כי :

" ש. האם אתה מסכים להתגרש מהתובעת 1?

ת. כן.

ש. כמה זמן אתה לא חי עם תובעת 1?

ת. התיק נפתח בשנת 2008". עמ' 27 שורות 19-21 לפרוטוקול מיום 4/6/13.

20. הנה אם כן, בנסיבות התיק שבפני חיוב הנתבע במזונות התובעת לא רק שאינו עולה בקנה אחד עם הדין האישי, אלא גם עלול להביא להנצחת הסכסוך בין הצדדים- סכסוך שממילא נמשך זמן רב מידי.

פסיקת מזונות בשלב זה, לאחר שנים של פירוד בהן לא חוייב הנתבע במזונות התובעת, כאשר ברור לצדדים כי פניהם לגירושין ואין בכוונתם לחיות יחדיו, אין בו כל הגיון, ובוודאי שחיוב כזה אינו עומד בבסיס החיובים ההדדיים שבין בני זוג בדין העברי.

21. אני ער לטענת התובעת בדבר פערי השכר שבינה לבין הנתבע וכן לטענתה בדבר משיכת הליכי בירור התובענה הרכושית בבית הדין הרבני על ידי הנתבע. מבלי שאביע עמדתי בדבר נכונות טענות אלו, הרי שאלו צריכות להתברר בפני כבוד בית הדין הרבני במסגרת תביעת הגירושין והתביעה הרכושית. התשובות לטענות התובעת במקרה המיוחד שבפני לא יכולות להינתן במסגרת חיובו של הנתבע במזונותיה וזאת מהטעמים שפרטתי לעיל.

22. עוד אוסיף ואציין כי בנסיבות המיוחדות של המקרה שבפני בהן התובעת והנתבע הנם משמורנים משותפים של בתם בת ה 12 שנים, ובשים לב לכך כי הנתבע הינו המשמורן של 2 התאומים בני ה 17 שנים, ולפירוד הממושך של בני הזוג, לא מצאתי כל סיבה כי התובעת לא תעבוד ותכלכל את עצמה בכוחות עצמה. יוער כי התובעת ציינה בסיכומיה כי עבדה לעיתים רחוקות בעבודות חלקיות והשתכרה בין 2000 ל 2500 ₪ לחודש (סעיף 14 לסיכומי התובעת).

לאחר ששמעתי את הצדדים ועיינתי באשר הוגש בתיק, לא מצאתי כל סיבה לכך שהתובעת לא תעבוד בהיקף משרה מלאה ותשתכר לכל הפחות שכר מינימום ותכלכל את עצמה בכבוד.

אכן ע"פ הדין האישי אין בעל יכול לחייב את אשתו לצאת לעבוד ולהשתכר למזונותיה, אולם דומני כי במקרה של פירוד ממושך של שנים מספר ובמקרה של הבנה הדדית כי חיי הנישואין הגיעו לקיצם, ובמקרה בו נטל הטיפול בילדים הוא בעיקר על הבעל, כמו במקרה שבפני, עקרון תום הלב מחייב אישה לממש תחילה את מלוא כושרה להשתכר בטרם תעתור למזונותיה.

23. בסיום פסק דיני מצאתי לנכון לפנות לצדדים ולהפציר בהם לסיים את הליכי הגירושין והליכי הרכוש המתנהלים בבית הדין הרבני, וזאת כדי להביא לסיום הסכסוך רב השנים ביניהם אשר לצערי גרם לפגיעה קשה בילדיהם. טוב יעשו הצדדים אם ישקלו את סידור הגט ביניהם אף בטרם יסדירו את כל ענייניהם הרכושיים.

עוד מצאתי לנכון ולהבהיר לנתבע כי ככל שיתברר כי הוא עושה פעולות שיש בהן כדי לעכב את סידור הגט (הגם שע"פ ת/4 שצורף לסיכומי התובעת יתכן ועולה תמונה הפוכה), וככל שתוגש תובענה מתאימה מצד התובעת למזונותיה מכוח דין "מעוכבת", לא יהיה בפסק דין זה כדי לחסום את דרכה של התובעת מבירור תביעתה.

24. לאור האמור לעיל, התביעה נדחית.

לפנים משורת הדין, אינני עושה צו להוצאות.

הנני מתיר את פרסומו של פסק הדין ללא שמות הצדדים וללא פרטים

מזהים.

המזכירות תשגר את פסק הדין לצדדים ותסגור את התיק.

ניתן היום, ג' כסלו תשע"ד, 06/11/13 בהעדר הצדדים.